

Με αφορμή την «ανάπλαση» της Πλατείας Ελευθερίας, το κόψιμο των δέντρων και την κατεδάφιση παραδοσιακών σπιτιών, όπου οι κάτοικοι της Λευκωσίας οργανώθηκαν και πρόβαλαν ενστάσεις θεωρήσαμε αναγκαίο να διατυπώσουμε τις απόψεις μας πάνω στα θέματα πόλεων, ξεκινώντας μια θεωρητική συγκέντρωση κειμένων και την παρότρυνση του κόσμου σε άμεση δράση και αντίσταση, καταδεικνύοντας την ελευθεριακή / αντεξουσιαστική αντίληψη, ότι το πρόβλημα είναι κοινωνικό-οικονομικό και μόνο ως έτσι μπορεί να αντιμετωπιστεί...

Όσον αφορά την αντίδρασή μας στο επιβαλλόμενο «σχέδιο ανάπλασης της Πλατείας Ελευθερίας», συνοψίζουμε:

- Πολιτικά: Το έργο σχεδιάστηκε χωρίς την ενημέρωση των πολιτών, χωρίς την άποψή τους και χωρίς δημόσια παρουσίαση πριν τη συμφωνία ότι η απόφαση είναι τελεσίδικη.

- Περιβαλλοντικά: Ο αντί-οικολογικός χαρακτήρας του έργου, όπως τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν, το μέγεθος και η μορφή, καθώς και την ανεπανόρθωτη ζημιά που θα προκαλέσει στην περιοχή.

- Πολεοδομικά: Είναι έργο βιτρίνα και δε συνάδει με τη πολιτιστική, περιβαλλοντική και ιστορική πτυχή του χώρου και η ολοκλήρωσή του θα είναι -εκτός από μακρόχρονη- μη αναστρέψιμη.

- Οικονομικά: Το κόστος της ανάπλασης ανέρχεται γύρω στα 6 εκατομμύρια, ποσό το οποίο θα καλυφθεί απ' τους πολίτες, ενώ μπορούσε να καλύψει πιο άμεσα προβλήματα.

Απορρίπτοντας ολοκληρωτικά το σχέδιο και αμφισβητώντας οποιανδήποτε τροποποίησή του, θεωρούμε απαραίτητη την βελτίωση της πλατείας αποδίδοντας της χαρακτήρα πιο ποιοτικό – βελτίωση η οποία θα εξυπηρετεί τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων, όπως οι ίδιοι θα αποφασίσουν.

“Η ανάδυση ενός δημόσιου χώρου σημαίνει ότι έχει δημιουργηθεί ένα δημόσιο πεδίο «που ανήκει σε όλους». Το «δημόσιο» παύει να είναι «ιδιωτική» υπόθεση – του βασιλιά, των ιερέων, της γραφειοκρατίας, των πολιτικών, των ειδικών κλπ. Οι αποφάσεις σχετικά με τις κοινές υποθέσεις πρέπει να παίρνονται από την κοινότητα”. (Κορνήλιος Καστοριάδης)

Παλιότερα η ανάπλαση σήμαινε στα λόγια αλλά και στην πράξη κάτι καλό, μιας και πολλά εγκατελλημένα πάρκα ή πλατείες ξαναφτιάχνονταν και δίνονταν για κοινή χρήση. Με τα σημερινά δεδομένα η ανάπλαση είναι κάτι που κατευθύνετε από τις κατασκευαστικές εταιρείες οι οποίες παραγκωνίζουν τα συμφέροντα και τη γνώμη των άμεσα ενδιαφερομένων που δεν είναι άλλοι από αυτούς που κατοικούν κοντά στο σημείο της ανάπλασης.

Η ανάπλαση των δημοσίων χώρων καθορίζεται σε τρία πεδία (οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό) από την οικονομία της αγοράς, η οποία θέλει όλες οι έννοιες να μεταφράζονται σε εμπορεύματα.

Το οικονομικό κομμάτι στηρίζεται στον προϋπολογισμό που χρειάζεται για να διατεθεί για την ανάπλαση των δημοσίων χώρων. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται να βρεθούν κάποια κονδύλια από το κράτος και να δοθούν για τα έργα τα οποία θα γίνουν. Πολλές χιλιάδες ευρώ ξοδεύονται από τους δήμους για να μπορέσουν να «εκσυγχρονίσουν» - σύμφωνα με τις ανάγκες του κεφαλαίου τους δημόσιους χώρους. Πολλά από τα χρήματα θα πάνε και σε διάφορες τσέπες ως συνήθως, όπως επίσης και πολλά από τα χρήματα που θα προκύψουν από την εμπορευματοποίηση τέτοιων χώρων. Έτσι οι δημόσιοι χώροι είναι χώροι κρατικής αυθαιρεσίας.

Στη σύγχρονη κοινωνία όλα τείνουν να εμπορευματοποιηθούν – έτσι οι δημόσιοι χώροι τείνουν να γίνουν πεδία κατανάλωσης με αποτέλεσμα η ανάγκη για κοινωνικοποίηση να διοχετεύεται στις καφετέριες και στα μπαρ. Αυτό είναι πιο ανώδυνο για το υπάρχον αφού η συνεύρεση σε μια πλατεία εμπεριέχει πιο έντονα το συλλογικό συναίσθημα και κατά συνέπεια είναι πιο δύσκολο να ελεγχθεί η μαζικότητα και το αυθόρμητο που μπορεί να προκύψει από αυτή.

Το τρίτο κομμάτι της ανάπλασης των δημοσίων χώρων αφορά στην επιτήρηση και τον έλεγχο. Οι Δημόσιοι χώροι μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε πεδία δημοσίων συζητήσεων για τα όποια προβλήματα υπάρχουν, γεγονός που δεν χαροποιεί ιδιαίτερα τους άρχοντες μιας που θέλουν τον άνθρωπο μόνο του και αποκομμένο από το κοινωνικό σύνολο. Μια άλλη πλευρά είναι ο έλεγχος που ασκείτε στις διάφορες κοινωνικές ομάδες (μετανάστες, άστεγοι, καλλιτέχνες δρόμου, πολιτικές οργανώσεις κ.α) που συναντιούνται σε τέτοιους χώρους για να αράξουν, να κουβεντιάσουν και γενικότερα να περάσουν ευχάριστα τον ελεύθερο χρόνο που έχουν μακριά από τα στερεότυπα της κοινωνίας. Οι κάμερες, οι συνεχείς εξακριβώσεις, τα άβολα παγκάκια, ο υπερβολικός φωτισμός, το απαράδεκτο κόψιμο και κλάδεμα των δέντρων για καλύτερο έλεγχο, συνηγορούν στην απομάκρυνση των ανθρώπων από τους δημόσιους χώρους.

Έτσι οι δημόσιοι χώροι παίρνουν την μορφή μιας βιτρίνας που είναι γεμάτη φώτα και γκλαμουριά και έτσι μπορούν να συμβαδίζουν με την νέα μορφή της πόλης που έξω είναι κούκλα και από μέσα πανούκλα.

Η συνθήκη του σήμερα θέλει τον άνθρωπο να είναι παγιδευμένος σε ένα σύστημα που για να συνεχίσει να υπάρχει θα πρέπει να συνεχίσουμε να παράγουμε και να καταναλώνουμε. Με βάση αυτό, οι άνθρωποι είναι αναγκασμένοι να δουλεύουν για να ζήσουν. Αυτό σημαίνει ότι τουλάχιστον το ένα τρίτο της ημέρας μας το περνάμε σε χώρους εργασίας. Ενώ το υπόλοιπο της ημέρας μας είτε για να ξεκουραστούμε, είτε προσπαθούμε να περάσουμε ευχάριστα τις ελεύθερες ώρες που έχουμε με τις πλαστές απολαύσεις που το σύστημα έχει παράξει. (τηλεόραση, γήπεδο κ.τ.λ)

Από τότε που ξεκίνησε η αυξημένη αστικοποίηση της πόλης δεν υπάρχει η συνείδηση και η αναγκαιότητα της φύσης. Δεν βάζουμε στην καθημερινότητα την σχέση μας με την φύση και επομένως δε βάζουμε στην καθημερινότητά μας την σχέση μας με τους δημόσιους χώρους. Οι άνθρωποι αποξενώνονται από την φύση και χάνουν κάθε επαφή με αυτήν, με αποτέλεσμα ακόμα και οι όποιοι δημόσιοι χώροι υπάρχουν σε μια πόλη και έχουν λίγο πράσινο να θεωρούνται ότι δεν

χρησιμεύουν σε κάτι. Η σχέση μας με αυτούς τους χώρους είναι προβληματική γιατί προβληματική είναι η σχέση μας με την φύση. Απαξιωνούμε την φύση θεωρώντας ότι αν δεν υπάρχει κάτι τεχνικό δεν υπάρχει τίποτα. Αν υπάρχει ένα πάρκο με πράσινο είναι το τίποτα, ενώ αν υπάρχει ένα Mall είναι κάτι.

Με βάση τα προηγούμενα μπορούμε να πούμε ότι κάποιους χώρους σε μια πόλη δεν χρειάζεται απαραίτητα να τους κάνουμε κάτι (να τους χτίσουμε δηλαδή κ.τ.λ. – βλ. παλιό Γ.Σ.Π.). Κάποιοι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμοι ως πνεύμονες πρασίνου μέσα στην πόλη για να χαμηλώνουν την θερμοκρασία το καλοκαίρι. Αντίθετα, αυτό που επικρατεί στην λογική του ανθρώπου είναι να αγοράζει κλιματιστικά για να δροσιστεί. Αν –για παράδειγμα- το καλοκαίρι έκλειναν όλα τα κλιματιστικά η θερμοκρασία θα έπεφτε πέντε με έξι βαθμούς. Έτσι βλέπουμε πως κατασκευάζονται πλαστές ανάγκες από το σύστημα.

Η πολεοδομία εφαρμόζετε στα μέτρα της τεχνοκρατίας και την εξυπηρέτηση του Κεφαλαίου, οι δρόμοι δεν είναι πλέον χώρος κοινωνικοποίησης και οι ανθρώπινες ανάγκες μεταφράζονται σε οικονομικές. Πολυκατοικίες φυτρώνουν καθημερινά για να στεγάσουν ως επί το πλείστον επιχειρήσεις. Η περιοχή του κέντρου σφίζει από κίνηση και καυσάεριο. Εμπορικά κέντρα και διαφημιστικές πινακίδες μας βομβαρδίζουν με πλάστές ανάγκες. Η επιτήρηση καλλιεργά τον φόβο για τις σύγχρονες πόλεις τύπου «Big Brother»...

Εν κατακλείδι, η κατάσταση που αντιμετωπίζουμε στις πόλεις είναι νοσηρή και άχρωμη σαν κι αυτούς που την επιβάλλουν και γι' αυτό:

Στηρίζουμε τους τοπικούς αγώνες και τις αυτόνομες πρωτοβουλίες βάσης των κατοίκων, όπου κι αν εμφανίζονται.

Χαιρετίζουμε κάθε προσπάθεια των πολιτών για αυτοοργάνωση και αντίσταση μέσα από αντι-ιεραρχικές συλλογικότητες.

Επιθυμούμε τις υγιείς συνεργασίες και ζυμώσεις με άτομα και ομάδες.

Προτείνουμε την δημιουργία αμεσοδημοκρατικών λαϊκών συνελεύσεων τα οποία θα παρεμβαίνουν στα τοπικά ζητήματα. Κοινοτικές δομές όπως (συνελεύσεις γειτονιάς, αυτοδιαχειριζόμενοι χώροι, κοινωνικά κέντρα κ.τ.λ.) που μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικές πιέσεις στις τοπικές αρχές και να αποκτήσουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Τέτοιες μορφές κινητοποίησης σε επίπεδο βάσης μπορούν να φέρουν τους ανθρώπους πιο κοντά, να συζητήσουν, να προβληματιστούν, να κατανοήσουν ότι τα προβλήματά τους είναι κοινά κι έχουν τις ρίζες τους σε όλο το πολιτικό-οικονομικό σύστημα.

Να πάρουμε τη ζωή στα χέρια μας! – Να γενικοποιήσουμε τις αντιστάσεις μας!

Λαμβάνοντας αυτή την πρόταση ως αφετηρία θεωρούμε απαραίτητη τη ριζοσπαστικοποίηση της στάσης μας και τον κοινωνικό διάλογο για να επιτύχουμε τους στόχους μας. Πρέπει να δημιουργήσουμε μέσω της συλλογικής δράσης μας τις συνθήκες εκείνες ώστε να επαναοικιοποιηθούμε τον χωροχρόνο μας και να θωρακίσουμε την ανθρώπινη αξιοπρέπεια αλλά και την αρμονική συνύπαρξη με το περιβάλλον μας.

Το θέμα για μας δεν είναι μόνο να σταματήσει η όποια «ανάπλαση», αλλά να δημιουργήσουμε ένα πολιτισμό που να μην γνωρίζει την καπιταλιστική και κρατιστική βαρβαρότητα.

Ο δρόμος προς την καθολική αποκέντρωση και την ριζοσπαστική αναδημιουργία της κοινωνίας, από τα κάτω προς τα πάνω, βρίσκεται στον δρόμο της εξέγερσης, της συνεχούς αντίστασης στο κράτος και τον καπιταλισμό.

ΑΝ ΔΕΝ ΟΡΓΑΝΩΘΟΥΜΕ Σ' ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ
ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ ΜΑΣ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΜΟΝΤΕΡΝΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ 27/9, 19:00 ΠΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
(ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟΠΟΡΕΙΑΣ 17:00 ΠΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ)

Αυτόνομη Δράση Αντιεξουσιαστών

www.adakiprus.blogspot.com / adakiprus@hotmail.com

Ερώτηση: Που (θα) βρίσκετε η πιο πάνω πλατεία?
α) στην Νέα Υόρκη β) στο Matrix ή γ) στην Κύπρο